

R
Z-33
(2003)

Georg-Eckert-Institut BS78

1 156 647 7

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU CURRICULUM

PROGRAMĂ ȘCOLARĂ REVIZUITĂ

I S T O R I E

CLASELE A VII-A – A VIII-A

Conținuturile marcate cu asterisc (*) reprezintă recomandări pentru curriculum extins și nu vor constitui obiectul evaluărilor naționale.

București, 2003

Georg-Eckert-Institut
für internationale
Schulbuchforschung
Braunschweig
- Bibliothek -

2007/1108

R
2-33
(2003)

NOTA DE PREZENTARE

Prezentul document conține Curriculum-ul revizuit de *Istorie* pentru clasele a VII-a – a VIII-a, care se va aplica în sistemul de învățământ începând cu anul școlar.2003-2004.

Revizuirea curriculum-ului de *Istorie* a avut în vedere următoarele aspecte:

- necesitatea de a răspunde nevoilor specifice ale învățământului obligatoriu, în contextul prelungirii duratei sale la 10 ani începând cu toamna 2003;
- necesitatea de a valida achizițiile absolvenților de clasa a VIII-a, în vederea opțiunii pentru continuarea studiilor obligatorii într-una din filierele liceului sau în școala de arte și meserii; construirea, în acest scop, a standardelor naționale de evaluare ale disciplinei pentru sfârșitul ciclului gimnazial de învățământ;
- menținerea și în perioada următoare a alocărilor orare din planul-cadru de învățământ, aprobat prin O.M. 3638/11.04.2001;
- utilizarea modelului de proiectare curriculară centrată pe obiective și dezvoltarea unei strategii didactice pornind de la obiective;
- asigurarea continuității și a progresiei de la o clasă la alta;
- asigurarea posibilității de a se utiliza auxiliarele curriculare existente (manuale, caiete ale elevului, ghiduri).

În acest context, structura curriculum-ului revizuit cuprinde: obiectivele cadru, urmărite pe întreg parcursul învățământului obligatoriu; obiective de referință, exemple de activități de învățare și conținuturi – proiectate pentru fiecare clasă; standarde curriculare de performanță pentru clasa a VIII-a (finele învățământului gimnazial).

Având în vedere existența în planul cadru, la clasa a VII-a, a plajei orare (1-2 ore), programa școlară pentru această clasă conține atât **conținuturi obligatorii** (care corespund trunchiului comun – 1 oră pe săptămână), cât și **conținuturi recomandate**, care vor intra în curriculum-ul la decizia școlii (în cazul în care la o anumită clasă se optează pentru curriculum extins – 2 ore pe săptămână).

În ceea ce privește clasa a VIII-a, având în vedere numărul de ore fix – alocat disciplinei în planul-cadru –, **toate obiectivele de referință și conținuturile specificate în programa școlară sunt obligatorii.**

Conținuturile marcate cu asterisc (*) reprezintă recomandări pentru curriculum extins și nu vor constitui obiectul evaluărilor naționale.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

OBIECTIVE CADRU

Obiective de referință: La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:
 Exemple de activități de învățare: Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

1. Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului în istorie
2. Cunoașterea și interpretarea surselor istorice
3. Investigarea și interpretarea faptelor și a proceselor istorice
4. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate
5. Stimularea curiozității pentru studiul istoriei și dezvoltarea atitudinilor pozitive față de sine și față de ceilalți

Obiective de referință: La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:
 Exemple de activități de învățare: Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 2.1 să clasifice informațiile provenite din surse istorice
- 2.2 să folosească informațiile provenite din surse diferite
- 3.1 să identifice elementele comune și diferențele între două sau mai multe fapte istorice
- 3.2 să distingă cauzele și consecințele unui fapt istoric
- 3.3 să exprime opinii despre personaje și evenimente istorice

Obiective de referință: La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:
 Exemple de activități de învățare: Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 3.1 să identifice elementele comune și diferențele între două sau mai multe fapte istorice
- 3.2 să distingă cauzele și consecințele unui fapt istoric
- 3.3 să exprime opinii despre personaje și evenimente istorice

Obiective de referință: La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:
 Exemple de activități de învățare: Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 4.1 să reconstituie lucrări scurte folosind sursele indicate

Obiective de referință: La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:
 Exemple de activități de învățare: Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- 5.1 să observe stereotipii reciproce manifestate în relațiile dintre grupuri etnice

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului în istorie

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:

- 1.1 să identifice în surse istorice diferite elemente de datare
- 1.2 să respecte principiile cronologice în prezentări orale și în scris

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- exerciții de selectare a informațiilor referitoare la cronologie în diferite surse istorice;
- construirea de axe cronologice complexe, grafice și tablouri sinoptice;

2. Cunoașterea și interpretarea surselor istorice

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:

- 2.1 să clasifice informațiile provenite din surse istorice
- 2.2 să folosească informațiile provenite din surse diferite

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- exerciții de alcătuire a unui repertoriu de surse istorice pentru o temă dată;
- compararea informațiilor provenite din surse istorice diferite;
- alcătuirea planului unei investigații istorice pe o temă dată.

3. Investigarea și interpretarea faptelor și a proceselor istorice

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:

- 3.1 să identifice elementele comune și diferențele legate de mai multe fapte istorice
- 3.2 să distingă cauzele și consecințele unui fapt istoric
- 3.3 să exprime opinii despre personaje și evenimente istorice

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- alcătuirea planului unei dezbateri despre diferite fapte istorice;
- comentarea diferitelor interpretări date faptelor istorice;
- alcătuirea de biografii ale personalităților studiate.

4. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:

- 4.1 să redacteze lucrări scurte folosind termeni indicați

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- comentarea efectelor unei exprimări greșite.

5. Stimularea curiozității pentru studiul istoriei și dezvoltarea atitudinilor pozitive față de sine și față de ceilalți

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VII-a, elevul va fi capabil:

- 5.1 să observe stereotipii reciproce manifestate în relațiile dintre grupuri umane

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VII-a, se recomandă următoarele activități:

- dezbaterea unor cazuri reale sau imaginare care implică stereotipii.

CONȚINUTURI¹

1. Lumea la începutul secolului al XIX-lea

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- stat liberal, **liberalism*, democrație, partid politic, vot cenzitar, vot universal, presă, **sentiment național*;
- răspândirea și impactul ideilor revoluției franceze;
- afirmarea “principiului naționalităților”.

Conținuturi:

- Modificări în organizarea instituțiilor politice.
- **Codul lui Napoleon și influența sa în Europa*.

2. Revoluția tehnologică și expansiunea societății industriale

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- revoluție industrială, capitalism, concurență, fabrică, lucrători industriali, **proletariat*, industrie, profit, salariu, socialism, sindicalism, grevă;
- descoperiri științifice, invenții tehnice și consecințele lor;
- formarea clasei lucrătorilor industriali și apariția unor ideologii;
- urmările revoluției industriale și agrare.

Conținuturi:

- Oraș și sat în epoca modernă:
  - studiu de caz: **Regiunea Ruhr, *zona Manchester*.
- Revoluția industrială și agrară:
  - studiu de caz: **Anglia, *Franța, *S.U.A, *Germania*.

3. Europa între absolutism și liberalism

3.1. RESTAURAȚIE ȘI REVOLUȚIE ÎNTRE 1815-1848

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- mișcare de eliberare națională, reforma (politică, economică, socială), restaurație, “Problema Orientală”;
- **legitimism, *conservatorism, *neoabsolutism*;
- forme de acțiune politică (conspirații, memorii, revoluții).

Conținuturi:

- Congresul de la Viena; Sfânta Alianță și eșecul politicii sale.
- Mișcări revoluționare:
  - studiu de caz: **Grecia (1821-1829), *Spania, *America Latină*.
- Principatele Române în contextul raporturilor ruso-otomane:
  - studiu de caz: **Revoluția de la 1821, *Regulamentele organice*.
- Statutul Transilvaniei în Imperiul Habsburgic.

3.2. REVOLUȚIA DIN 1848-1849 ÎN EUROPA

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- revoluție socială, program revoluționar, revoluție națională, guvern provizoriu, imperiu multinațional;
- nașterea ideologiilor naționale; **miturile naționale*.

Conținuturi:

- Dimensiuni ale revoluțiilor: Revoluția în Franța, revoluția în Imperiul Habsburgic:
  - studiu de caz: **Germania, *Italia*.
- Revoluția română și revoluția europeană.
- Consecințele revoluției pentru dezvoltarea societății moderne.

¹ Conținuturile marcate cu asterisc (*) nu sunt obligatorii. Ele constituie recomandări pentru curriculum extins, în cazul în care la o anumită clasă s-a optat pentru 2 ore / săptăm.

4. Stat și națiune în a doua jumătate a secolului al XIX-lea

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- națiune, stat național, **opresiune națională*, **piață națională*, unificare politică, unitate națională, independență, **mișcare aboliționistă*;
- căi și mijloace de unificare politică și statală; rolul învățământului;
- mișcarea națională în Peninsula Balcanică.

Conținuturi:

- Noi state naționale:
  - studiu de caz: Italia, Germania, **S.U.A.*, **Japonia*;
- Formarea statului național român:
  - studiu de caz: Reformele lui Alexandru Ioan Cuza.
- Austro-Ungaria - stat supranațional.

5. Civilizația la răscruce de secole

5.1. ȘTIINȚĂ ȘI TEHNICĂ

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- modernizare, politică economică, explozie demografică, **evoluționism*
- noile descoperiri științifice și tehnice și consecințele lor;
- modernizarea societății: căi de comunicație, asistență socială;

Conținuturi:

- Oraș și sat în contextul exploziei demografice.
- Căi de comunicație:
  - **studiu de caz: Transiberianul, calea ferată Berlin-Bagdad.*
- Tehnica în slujba războiului.
- Oameni de știință și descoperirile lor:
  - studiu de caz: **Louis Pasteur și medicina*, **T. A. Edison și electricitatea*, **A. G. Bell și telefonul.*

5.2. ARTĂ ȘI SOCIETATE

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- academie, **expoziție universală*, ateneu, operă națională, bibliotecă națională;
- **curențe literare și artistice*;
- cultură și mișcarea de eliberare națională;

Conținuturi:

- Literatura și viața cotidiană.
- Forme și stiluri în arhitectură; **școli de pictură*.
- Personalități ale culturii:
  - studiu de caz: **Victor Hugo*, **I. L. Caragiale*, **Giuseppe Verdi*, **Van Gogh*, **Gauguin*, **I. Mincu.*

6. Primul război mondial și urmările sale

6.1. CRIZE ȘI CONFLICTE

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- neutralitate, militarism, pacifism, război total, principiul autodeterminării;
- factorul economic și ierarhia marilor puteri;
- alianțele politico-militare și urmările lor;
- principalele crize și conflicte.

Conținuturi:

- Harta politică a lumii la sfârșitul secolului al XIX-lea; principalele zone de conflict:
  - studiu de caz: Peninsula Balcanică, **Africa de Sud.*
- Statutul internațional al României (1878-1914).
- Imperiile coloniale ale marilor puteri:
  - studiu de caz: Imperiul Britanic.

6.2. PRIMUL RĂZBOI MONDIAL

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- război mondial, război fulger, **război de poziții*;
- pretextul și cauzele războiului;
- actori ai scenei politice și militare.

Conținuturi:

- Frontul și lumea din spatele frontului.
- Un nou mod de purtare a războiului; desfășurarea și urmările războiului:
  - studiu de caz: Verdun.
- Planuri de reorganizare a lumii:
  - studiu de caz: "Cele 14 puncte".
- **Personalitățile epocii*:
  - **studiu de caz: G. Clemenceau, Joffre, Eremia Grigorescu, Ion. I. C. Brătianu, W. Wilson.*
- Harta lumii după conferințele din 1919-1922:
  - studiu de caz: Europa Centrală și de Răsărit.

7. Democrație și totalitarism (1922-1939)

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- democrație reprezentativă, emanciparea femeii, **creștere economică*, criză economică, comunism, fascism, **nazism*, antisemitism, revizionism, **conciliatorism*, social-democrație;
- prosperitate și criză economică (1923-1933);
- parlamentarism și autoritarism politic;
- statutul cetățeanului;
- eșecul menținerii păcii;

Conținuturi:

- Statul și instituțiile sale: state democratice și state totalitare:
  - studiu de caz: **Franța, *Marea Britanie, *U.R.S.S., *Germania, *Italia.*
- Viața cotidiană în marile orașe:
  - studiu de caz: **Paris, *Londra, *New York, București.*
- Mișcarea comunistă internațională și rolul său.
- Tensiunile internaționale și soluțiile oferite:
  - studiu de caz: **N. Titulescu, *L. Barthou, *F.D. Roosevelt.*
- Crize politico-diplomatice:
  - studiu de caz: **Războiul italo-etioopian (1935), München (1938), *Pactul sovieto-german (1939) și *împărțirea Europei.*
- România în perioada interbelică.

8. Al doilea război mondial

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- Axa, Națiunile Unite, ultimatum, atentat, lagăr de muncă forțată, **capitulare necondiționată*, mișcare de rezistență;
- dimensiunile războiului (economică, politică, ideologică, militară);

Conținuturi:

- Operațiuni militare; mișcarea de rezistență antifascistă.
- Conferințele inter-aliatate la nivel înalt și urmările lor:
  - studiu de caz: Ialta.
- Victoria Națiunilor Unite
- Conferința de pace de la Paris (1947); punerea bazelor unei noi ordini internaționale și constituirea O.N.U.

9. Lumea postbelică și problemele sale

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- “democrație populară”, decolonizare, “război rece”, “Lumea a treia”, **economie dirijată*;
- criză și evoluție în economie; epoca mării prosperități;
- **rolul mass-media și al cinematografului*;
- evoluții politice; comunismul și lumea liberă;
- **contestarea valorilor lumii contemporane*.

Conținuturi:

- **Apariția și evoluția unor noi state independente*.
- Instaurarea sistemului totalitar în Europa de Est - statele comuniste. Rezistența față de regimul comunist:
  - studiu de caz: România, Ungaria, Polonia, **R. D. Germană*, **Cehoslovacia*.
- **Modele ale dezvoltării economice: societatea de consum și economia dirijată*.
- Europa divizată - războiul rece și urmările sale:
  - studiu de caz: Planul Marshall, Statutul Berlinului (1948-1989).
- Declarația universală a drepturilor omului (1948).
- Conferința pentru securitate și cooperare în Europa.
- **Muzica nouă și mișcarea hippie*.

10. Lumea în pragul mileniului III

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- economie de piață, **decalaj economic*, competiție economică, progres tehnologic, **societate informațională*, NATO, Uniunea Europeană; globalizare
- totalitarism, dizident, societate civilă, mișcare civică, stat de drept, drepturile omului, **interdependență*;
- criza sistemului comunist; rezistența față de regimurile totalitare;
- societățile în tranziție: rolul instituțiilor politice și al statului.

Conținuturi:

- Anul 1989 în Europa.
- Stabilitate și instabilitate în viața politică internațională:
  - studiu de caz: Criza balcanică, Destrămarea U.R.S.S., **războiul din Golful Persic*, **criza politică din Orientul Apropiat*.
- **Integrarea europeană și atlantică*.

11. Lecții de sinteză

1. Europa și lumea extraeuropeană în epoca modernă.
2. Viața cotidiană în timpul primului război mondial.
3. Este istoria **magistra vitae**?
4. **Fascism și comunism în perioada interbelică*.
5. **De la Liga Națiunilor la Organizația Națiunilor Unite*.

OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

1. Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului în istorie

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:

- 1.1 să identifice duratele variate ale timpului istoric
- 1.2 să analizeze hărți care prezintă spații istorice în diferite perioade de timp
- 1.3 să transpună informații istorice pe hartă

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:

- construirea de axe cronologice, grafice și tabele sinoptice;
- elaborarea unui comentariu folosind o cronologie prestabilită;
- construirea de hărți istorice simple.

2. Cunoașterea și identificarea surselor istorice

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:

- 2.1 să folosească tehnici de analiză a documentului scris și a celui iconic
- 2.2 să identifice sursele de informație care pot susține o investigație istorică

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:

- exerciții de lectură critică a diferitelor tipuri de surse istorice;
- utilizarea dicționarelor, a culegerilor de documente, a enciclopediilor pentru înregistrarea referințelor bibliografice;
- comentarea influenței unor descoperiri istorice asupra faptelor istorice.

3. Investigarea și interpretarea faptelor și proceselor istorice

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:

- 3.1 să analizeze un eveniment, personaj sau fapt istoric pornind de la diferite surse de informații
- 3.2 să realizeze tabloul unei perioade istorice identificând schimbările intervenite
- 3.3 să formuleze planul unei investigații istorice simple
- 3.4 să identifice elementele comune și diferențele referitoare la mai multe fapte istorice

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:

- utilizarea de surse de informare diferite pentru analiza unui fapt sau proces istoric;
- folosirea de surse istorice pentru identificarea aspectelor vizibile și a celor ascunse ale schimbărilor;
- discuții în grup pentru realizarea planului unei cercetări.
- comentarea diferitelor interpretări date faptelor istorice;

4. Înțelegerea și utilizarea adecvată a limbajului de specialitate

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:

- 4.1 să identifice evoluția semnificației unor termeni istorici
- 4.2 să selecteze și să folosească adecvat termenii proveniți din analiza surselor istorice
- 4.3 să folosească în contexte noi termenii istorici învățați

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:

- exerciții de folosire adecvată a terminologiei istorice;
- consultarea unor surse variate de informații;
- alcătuirea planului unei dezbateri despre diferite fapte istorice.

5. Stimularea curiozității pentru studiul istoriei și dezvoltarea atitudinilor pozitive față de sine și față de ceilalți

Obiective de referință

La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul va fi capabil:

- 5.1 să se raporteze critic la opiniile altora și să-și revizuiască propriile opinii în funcție de context
- 5.2 să-și dezvolte încrederea față de capacitatea proprie de investigație

Exemple de activități de învățare

Pe parcursul clasei a VIII-a, se recomandă următoarele activități:

- discuții în grup în scopul realizării planului unor activități;
- exersarea unor roluri specifice în activitatea de grup;
- asumarea de sarcini diferite în timpul participării la diferite proiecte.

CONȚINUTURI

1. Introducere

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- spațiu etnografic, toponimie, istoriografie, demografie, geografie istorică;
- mediul geografic și oamenii;
- unitate și diversitate în civilizația spațiului românesc.

Conținuturi

- Mediul și oamenii:
  - studiu de caz: Rolul Carpaților în istorie.
- Duratele timpului istoric.
- Istorici și geografi despre spațiul românesc:
  - studiu de caz: Rolul Mării Negre în concepția lui Gh. Brătianu.
- Modalități de construire a imaginii trecutului:
  - studiu de caz: Cum văd istoricii începuturile epocii moderne.

2. Civilizații preistorice și antice

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- cultura arheologică, arta preistorică, indo-europeni;
- legatus augusti (gubernator), dava, villa rustica, vicus, romanizare, urbanizare, collegia;
- sincretism religios, limes, daci liberi.

Conținuturi

- Civilizații preistorice:
  - studiu de caz: Cultura Cucuteni-Ariuşd.
- Geto-dacii și contactele cu lumea mediteraneană.
- Regalitate și religie
- Integrarea geto-dacilor în lumea romană.

3. Romanitatea orientală în mileniul marilor migrații

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- sedentari și migratori;
- creștinism, continuitate, etnogeneză;
- romanitatea orientală.

Conținuturi

- Disputa în jurul continuității - știință și politică:
  - studiu de caz: Robert Roesler și A.D. Xenopol.
- Romanitate și creștinism.
- Autohtoni și migratori: de la confruntare la coabitare.
- Formarea poporului român și a limbii române:
  - studiu de caz: Romanitatea sud-dunăreană.
- Așezarea ungarilor în Pannonia și colonizarea sașilor în Transilvania

4. Statul medieval și instituțiile sale

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- jude, cnezat, voievodat, descălecat, "țară";
- domnie, dinastie, sfat domnesc, mitropolie;
- curtea domnească, "oastea cea mare";
- adunarea țării, comitat, ținut, județ, district, scaun;
- instituțiile statale între două modele: cel bizantin și cel occidental

Conținuturi:

- Formațiuni politice românești și statele vecine:
  - studiu de caz: statul Asaneștilor.
- Transilvania de la voievodat la principat:
  - studiu de caz: Românii în viziunea cronicilor maghiare.
- Semnificația întemeierii statelor medievale Valahia, Țara Moldovei, Dobrogea:
  - studiu de caz: Diploma Cavalerilor Ioaniți;
  - studiu de caz: Semnificația titulaturilor lui Mircea cel Bătrân și Roman I.

5. Lumea rurală și lumea urbană în Evul Mediu

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- satul, "obiceiul pământului", cultura în lumea rurală;
- târg, patriciat urban, sfat orășenesc, cultura urbană.

Conținuturi

- Lumea satului:
  - studiu de caz: Organizarea obștii; o zi din viața unui țăran șerb din Ardeal.
- Lumea orașului:
  - studiu de caz: Organizarea unei comunități urbane - Sibiu; cetăți și târguri medievale - Câmpulung.
- Solidarități și conflicte în lumea medievală:
  - studiu de caz: Unio Trium Nationum.

6. Țările Române și statele vecine între diplomație și confruntare

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- suzeranitate, vasalitate, Liga Sfântă.
- Statutul internațional al Țărilor Române în secolele al XV-lea – al XVIII-lea.

Conținuturi

- Politica de cruciadă a voievozilor români: Mircea cel Bătrân, Iancu de Hunedoara, Ștefan cel Mare, Vlad Țepeș, Mihai Viteazul
  - studiu de caz: Unirea Țărilor Române în timpul lui Mihai Viteazul.
- Instaurarea regimului habsburgic și a celui fanariot.
- Politică și diplomație în secolele XVII-XVIII: Matei Basarab, Vasile Lupu, Constantin Brâncoveanu, Dimitrie Cantemir, Șerban Cantacuzino:
  - studiu de caz: Românii în viziunea călătorilor străini.

7. Cultura medievală în spațiul românesc

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- letopiseț, limbi de cultură, arhitectură;
- influența lumii bizantine;
- Țările Române - spațiu multicultural;
- patronajul cultural al domnitorilor romani în lumea ortodoxă;
- mănăstirile - centre de cultură.

Conținuturi

- Moștenirea bizantină în cultura medievală.
- Cronicari și cărturari umaniști.
  - studiu de caz: Dimitrie Cantemir.
- Tiparul și cartea în spațiul românesc.

- Arta ecleziastică și laică:
  - studiu de caz: Cultura în vremea lui Constantin Brâncoveanu.
- Pictura murală moldovenească.

8. Societatea românească între tradiție și modernitate (secolul al XVIII-lea - prima jumătate a secolului al XIX-lea)

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- iluminism, principe luminat, reforme; unire religioasă, națiune, “partidă națională”;
- principiul separării puterilor în stat;
- tendințe de modernizare în societatea românească;
- începuturile formării națiunii moderne.

Conținuturi

- Mișcarea de emancipare politico-socială în Transilvania:
  - studiu de caz: Ioan Micu Inocențiu-Klein; Supplex Libellus Valachorum.
  - studiu de caz: Răscoala lui Horia, Cloșca și Crișan
- Domniile fanariote:
  - studiu de caz: Constantin Mavrocordat.
- Chestiunea orientală și Principatele Romane:
  - studiu de caz: Reinstalarea domnitorilor pământeni.
  - studiu de caz: Anul 1821 în istoria românilor
- Regulamentele Organice.

9. Constituirea României Moderne

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- locotenența domnească, adunări ad-hoc, caimacam, secularizare;
- constituție, monarhie constituțională, partide politice, vot censitar, “partidă națională”;
- constituirea statului național român;
- orientări în politica externă;
- rolul culturii în renașterea conștiinței naționale, Școala Ardeleană;
- mișcarea de emancipare în teritoriile românești aflate sub dominație străină.

Conținuturi

- Revoluția din 1848-1849.
- Unirea și reformele lui Al. I. Cuza.
- Începuturile vieții politice moderne în România:
  - studiu de caz: Constituția din 1866.
- Românii din Basarabia, Bucovina și Transilvania:
  - studiu de caz: Memorandum-ul.
- Cucerirea independenței de stat și unirea Dobrogei.
- Războiul pentru întregirea națională.
- Formarea statului național unitar:
  - studiu de caz: Rezoluția de la Alba Iulia

10. Cultura națională în secolul al XIX -lea

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- curente și instituții culturale: Astra; Academia;
- accentuarea influențelor occidentale în cultura română;
- afirmarea conștiinței naționale; istoriografia;
- cultura minorităților.

Conținuturi

- Învățământul în școli și universități:
  - studiu de caz: O zi de școală în secolul al XIX-lea.
- Literatura și arta în spațiul românesc:
  - studiu de caz: Mihai Eminescu, Ateneul Român.

- Spiritul critic în cultura română:
  - studiu de caz: Junimea.
- Contribuții ale românilor la dezvoltarea științei și tehnicii.

11. România între democrație și autoritarism

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- vot universal, regență;
- decret-lege, cenzură, dictat, regim autoritar, dictatură militară, partid unic;
- democrația interbelică și problemele ei;
- forme politice autoritariste în deceniile patru și cinci ale secolului al XX-lea.

Conținuturi:

- România după Marea Unire:
  - studiu de caz: Integrarea provinciilor românești și statutul minorităților.
- Monarhia constituțională și partidele politice în România interbelică:
  - studiu de caz: Constituția din 1923.
- Opțiuni politice privind evoluția societății românești:
  - studiu de caz: Liberalismul, țărănismul..
  - studiu de caz: Carol al II-lea și Antonescu.
- România în al Doilea Război Mondial
  - studiu de caz: “Anul 1940”
  - studiu de caz: Actul de la 23 august 1944 și urmările sale

12. România după al Doilea război mondial

Termeni istorici, concepte, probleme de atins:

- sovietizare, etatizare, colectivizare, industrializare forțată, “revoluție culturală”, poliție politică;
- deportare, muncă forțată, lagăr de muncă, deținuți;
- democrație, societate civilă, practici democratice, constituție;
- instituții și mecanisme de exercitare a puterii politice, * “reeducare”, represiunea comunistă, opozanți și dizidenți, rezistența anticomunistă, destalinizare și desovietizare;
- etapele regimului comunist;
- revenirea la instituțiile democratice.

Conținuturi:

- Evoluții specifice ale regimului comunist (6 martie 1945 - noiembrie 1946 - decembrie 1947)
- Perioada stalinistă: regimul lui Gh. Gheorghiu-Dej
- Regimul naționalist-comunist N. Ceaușescu.
- Decembrie 1989. Context și consecințe.
- Revenirea la democrație:
  - studiu de caz: Constituția din 1991

13. Studii/ lecții de sinteză

- Programul politic pașoptist și crearea României moderne
- România și sistemul de la Versailles
- Viața cotidiană în perioada interbelică.

STANDARDE CURRICULARE DE PERFORMANȚĂ

OBIECTIVE CADRU	STANDARDE
1. Înțelegerea și reprezentarea timpului și a spațiului în istorie	S.1 Utilizarea informațiilor provenite din hărți și axe cronologice în comentarea unui fapt istoric
2. Cunoașterea și interpretarea surselor istorice	S.2 Folosirea de surse istorice multiple pentru a comenta un eveniment și/ sau un proces istoric
3. Investigarea și interpretarea faptelor și a proceselor istorice	S.3 Identificarea unor analogii între evenimente din trecut și situații prezente S.4 Comentarea elementelor comune și a diferențelor legate de mai multe fapte istorice
4. Înțelegerea și utilizarea limbajului de specialitate	S.5 Prezentarea unor fapte și procese istorice folosind modalități diferite de comunicare S.6 Raportarea critică la opiniile altora și revizuirea propriilor opinii în funcție de context

